„ZAMOSZCZER SZTYME" Nr 1 מחיר: 12 ש"ח כולל משלוח

זאמאשטשער שטימע

קול יוצאי זמושץ', הסביבה ודורות ההמשך בישראל

מחיר העיתון: 12 ש"ח כולל משלוח
דמי מנוי שנתי 40 ש"ח כולל משלוח
נא שלח התשלום בדואר או ישירות לבנק

כל תרומה תתקבל בברכה ובתודה

חשבון הארגון: "ועד יוצאי זמושץ"
בנק לאומי, סניף עמק ברכה 624
מספר חשבון 011671/02

כתובת המערכת: אווה בר-זאב
ארגון יוצאי זמושץ' רח' בארי 10, תל-אביב 64682
טלפקס. 03-5235015 דוא"ל: info@zamosc-jews.org

ישראל, ינואר 2006 טבת תשס"ו 2006

קביעת מזוזה – אחרי 60 שנה

כ– 200 תלמידים ומלווים מגימנסיה הריאלית בראשון לציון, בראשות דליה אופיר (לבית סובול/הורביץ/לקס) נסעה לזמושץ' וקבעה בדלת בית הכנסת מזוזה שרכשנו. אחרי קביעת המזוזה, רקדו התלמידים במשך שעות בבית הכנסת לאור פנסים ונרות, שכן בבית כנסת, כרגע, אין אפילו חשמל.

האירוע המרגש היה לגולת הכותרת של הנסיעה הטעונה – לדעת כל משתתפי המסע.

צדיקים לא יבואו בו

חלק של בית הכנסת נמכר מייד אחרי תום מלחמת העולם השניה (על–ידי מי???).

מסתבר, שהפולנים אימצו על אף תום מלחמת העולם השנייה את החוקים הגרמניים שהלאימו את הרכוש היהודי.

כעת, נמכר החלק **שנית** ליזם המבקש להקים במקום בית מלון. עסקת המכירה כוללת את הכניסה הראשית של פעם – זו שמעליה היה כתוב (עד שנות השבעים שבהם החליטו הפולנים משום מה למחוק את הכתוב): **"זה השער לה' – צדיקים יבואו בו"**.

כל הניסיונות לברר מי מכר את הנכס, השייך לקהילה, עלו בתוהו. זאת בנבדל מ"המכירה הכללית" של נכסי הקהילה ע"י יעקובוביץ' בקרקוב בחסות החוק, או ע"י העירייה שהפכה את בית הקהילה הסמוך לבית הכנסת למשרדים, וגורפת את דמי השכירות לכיסה. ברור, שמעשה זה אינו חוקי, כיוון שרק הקהילה היתה בעלים וקהילה זו נחרבה ופסקה להתקיים. לו היו לנו בידינו אמצעים, היינו מגלים את זהות המוכר/ים ותובעים אותו/אותם, ולו כדי להשיב את הכניסה (!) לבית הכנסת.

פגישה עם מנהלת הפונדציה לשימור המורשת היהודית בפולין בת"א

ב– 8.11.05 נערכה פגישה עם מנהלת הפונדציה, גב' מוניקה קרבצ'וק. בפגישה נכחו מר יורם גולן (לבית גולדווג/שפירו/מייזלס) ורעייתו, עו"ד יוסי דקר, יו"ר ארגון יוצאי לובלין וגב' אוה בר זאב (לבית שפר/לוין מזמושץ/שצ'בששין–אפרוס/אדלשטיין מחרוביישוב).

נושא הפגישה: **איטום הגג הדולף ועבודות דחופות של תחזוקה והצלה.**

בפגישה הוצג בפני גב' קרבצ'וק מכתבו הנרעש של ארכיטקט גרמני, מר למיי, שבו הוא מתריע על מצבו העגום של בית הכנסת העתיק. הארכיטקט ביקר כבר מספר פעמים, בהתנדבות, בזמושץ' וכתב עבודה מפורטת על צרכי המקום. בפגישה דרשנו להתחיל בעבודות ההצלה מיד. לפי הערכת הפונדציה, שיקום בית הכנסת יעלה כמה מיליוני זלוטי. אנו מצדנו התחייבנו לספק תכנים לבית כנסת–מוזיאון בבוא היום, כגון: תערוכות, סרטים וכד'. אמנם הושגה הסכמה, וגב' קרבצ'וק התחייבה לפעול ללא דיחוי, אך רק בשבועות אלה החלה העבודה בתנאים קשים ביותר של שלגים וקור.

ספרים

"שם עולם" מהדורה שנייה

ספר יחיד במינו ובעל חשיבות היסטורית עצומה. הספר כולל את שמותיהם, תאריך ומקום הלידה, כתובותיהם ומקצועם של **10,086 תושבי גטו זמושץ' באפריל 1940**. להזמנה שלח **100 ש"ח** כולל עיטוף וביול.

"ספר היער" – יוצא לדרך

מראשית קיומו של הארגון בישראל (1945), ניטעו עצים על ידו, מדי שנה בשנה, לחברי הארגון שהלכו לעולמם. גם החברים עצמם תרמו עצים ב**חורשת זמושץ'** לזכר יקיריהם, **וכעת אנו מבקשים להוציא לאור ספר לזיכרם.**

מי שנטע עצים – או נטעו עצים עבור בני משפחתו במשך השנים גם ב**סניף החיפאי** – בשנות פעולתו, נא שלחו תמונה וקורות חיים (עד 150 מילים) של הנפטרים.

יש לפרט את שם המצולם/ת, שם אביו/ה ואימו/ה, כולל שם משפחת האם מהבית, מקום, תאריך לידה ופטירה.

אפשרויות למשלוח:

1. ב – C.D שישלח בדואר לארגון בצירוף שיק ע"ס **450** ₪ לפקודת ועד יוצאי זמושץ', לרח' בארי 10 ת"א 64682.
2. תמונה (לא סרוקה) וקורות חיים.

הבוחר באופציה השנייה נא יקח בחשבון:

א. התמונה צריכה להיות אורגינלית (ולא העתק), יש להוסיף לה פיענוח.

ב. קורות חיים מודפסים (לא בכתב יד).

ג. באפשרות השניה יש לצרף שיק ע"ס **580** ₪ בשל עלויות נוספות.

אנו מבקשים להתייחס בהבנה לעובדה שקורות החיים עשויים לעבור עריכה ו/או התאמה.

"השמדת יהודי זמושץ"בפולנית

לפני כחודשיים נערך אירוע בבית הכנסת בזמושץ' לכבוד הוצאתו לאור של הספר **"השמדת יהודי זמושץ"** – שנכתב ע"י ד"ר אדם קופצ'ובסקי (שהיה אורח הארגון לפני כמה שנים).

להזמנת הספר נא לשלוח לארגון **$28** לפי השער היציג של הדולר ביום המשלוח (המחיר כולל דמי עיטוף וביול מפולין לישראל ועיטוף וביול בישראל).

סיפור חייך שווה ספר

חשוב לבני משפחתך ולנו, כארגון.

כולנו מכירים בכך שלא רק אנשים נרצחו בשואה, אלא גם הסיפור האישי–משפחתי–קהילתי שלהם ושלנו. לכן אנו עושים כל מאמץ כדי לשקם אותו בכל צורה אפשרית: סרטים, תערוכות, עשיית עצי שורשים וכד'.

אנו מאמינים כי זכרון אישי הוא עולם ומלואו, ובו בזמן חוליה בזכרון הקולקטיבי.

הפגישה שלנו עם הוצאת **"קווים"** המוציאה לאור אוטוביוגרפיות, ספרי שורשים, הנצחה וזכרון, הביאה אותנו לידי הכרה כי יש מקום לעבודה משותפת.

הסיפור שלך או של בני משפחתך – סיפור הבריחה לרוסיה; סיפור העלייה לישראל כחלוצים; זכרונות הילדות והנעורים מהימים שקדמו לשבר הגדול של מלחמת העולם השניה; כל אלה ראויים לעלות על הכתב ולצאת לאור למען הדורות הבאים.

"קווים" הוצאה לאור: רח' דיזנגוף 10, תל אביב, טל' 03-6202207

הדור השלישי–מפגש ראשון

אם היית כבר באזכרה והינך בין מאות מבני הדור השלישי שהצטרפו אלינו, מיותר לספר לך כמה מיוחד, מעניין ומרגש היה בטקס וכמה חשובה היתה נוכחותך. שכן אתם **"נושאי החותם"**. אתם שאמורים להעביר את הזיכרון. **אם לא–אנו מזמינים אותך להצטרף.**

בקרוב נזמן אתכם לפגישה (ראשונה בסדרה) של הדור השלישי בלבד, במטרה לערב אתכם בפעילות שוטפת: עשיית סרט, ניהול האתר שבבנייה באינטרנט (עדכונים ותיקונים, סריקת תמונות וכד') וניהול ארוע שייערך ב**חורשת זמושץ'**, ביער פולין אשר בנטף. הארוע יכלול נטיעת עצים על ידי כל משפחה, ארוחת בוקר והופעות .

מטרה עתידית - בחירת נציגים לוועד.

להרשמה מגיל **15** עד **30**. נא לפנות ל: **נואל בר–זאב**, טל. 052–2664477 דוא"ל: noel.barzeev@gmail.com

מגיל **30** ומעלה, נא לפנות ל: **אורן שמייסר**, טל. 050–5619217 דוא"ל: pastel@netvision.net.il

ברכות להולדת–מנחם מנדל

דור רביעי למשפחות גרשנגראופן וזיגל מזמושץ'

בן למיכל וזיו קצבי, **נכד** לדינה ושלמה קנה,
נין למזכירת הארגון סוניה חוינצקי

ברכות להולדת - נינה

דור רביעי למשפחות פינקלשטיין ובכר

בת לענבל ואסף ורניק, **נכד** לרחל ואפרים בש,
נינה לציפורה בורנשטיין תבל"א ומשה ז"ל

מסע שורשים רב-דורי לפולין בדגש זמושץ' וסביבתה ב-2.7.06

סמינר מטייל ייחודי, עטור התשבחות, מתקיים זו ה**שנה העשירית** ביוזמת ארגון יוצאי זמושץ' בישראל. במהלך המסע אנו מקדישים **שלושה ימים לזמושץ' וסביבתה**, שבהם אנו מקיימים טכס זכרון משותף ועוזרים לכל המעוניינים למצוא כתובות של משפחותיהם ובעשיית עצי יוחסין (עצי משפחה). בשעות הערב אנו מקיימים שיחות ומפגשים, כך שכל הנוסעים חוזרים לבסוף כבני משפחה אחת.

בשל העובדה כי מספר המקומות לפולין קטן ביחס למספר המבקשים לנסוע וכן כי אנו מעדיפים קבוצות אינטימיות – יש להזדרז בהזמנת מקומות. **נא הבטיחו מקומות.**

לפרטים והרשמה יש לפנות ל: **מזרחי חיים**, טל. 052–2743309, haim2000@gmail.com
הרטמן משה, גמא טורס, טל. 04–9887755 פקס.04–9883283, mosheh@planetto.co.il

האירגון אבל על מותם של

שפי רונית
דור שלישי למשפחות פלשלר ובורנשטיין מזמושץ'

זיידל יונה
יליד זמושץ' בן משה זיידל ואסתר לבית אייזנברג

ברגדפרוינד חיים
יליד בילגוריי בן דב הכהן ודבורה לבית ברייר

כריך פרלה (מריה)
ילידת זמושץ' בת גולדווק יוסף ואיידל לבית מייזלס

ד"ר עמית שרה
ילידת ז'ולקבקה בת יואל גבירצמן מאיזביצה וצפורה לבית וגנר

סבג אורלי
דור שלישי למשפחות גרינר וקשה מזמושץ'

שרף אידה (איטה)
ילידת זמושץ' בת יוסף לייבה הנדוורקר ומרים לבית דיכטרמן

עדין–גבעתי הני
דור שני למשפחות קרמר/ויינריך מקרסנוברוד ואייכנבלט מבילגוריי

רפליקה של בית הכנסת העתיק מזמושץ'–במודיעין

קניג מיכה (לבית קניג מזמושץ' ורייס מבילגוריי) ואווה בר זאב – נפגשו עם נציגי קבוצת צעירים הרוצים לבנות בית כנסת במודיעין שיהייה רפליקה של בית הכנסת הספרדי העתיק בזמושץ' (שנבנה ב– 1600). המועצה כבר הקצתה קרקע (2 דונם) במקום הפונה לנוף ועתה אנו ממשיכים במאמצים מקומיים (במועצת מודיעין) וארציים לקידום הפרויקט בעזרת עו"ד נבנצאל מנחם שהתנדב לנושא.

מטרת היוזמה: הנצחה חיה של הקהילה הספרדית–אשכנזית שנחרבה ע"י הגרמנים. בבית כנסת יוקדש חדר לקהילה– לתערוכות, ולהנצחת הניספים מבני הקהילה.

מוזיאון ליהודי בילגוריי

בעקבות מסע שורשים לפולין, בעיקר לבילגוריי, שעשו רבקה ניב (ילידת בילגוריי) ואחותה טובה לייטר, בו נפגשו השתיים ביזם פולני הבונה מוזיאון ליהודי בילגוריי, יזמו רבקה ניב ואווה בר זאב, יו"ר ארגון יוצאי זמושץ', מפגש עם מספר אנשים יוצאי העיירה: שמוליק עצמון ועמליה מיודובניק (ילידי בילגוריי) ומדור שני– האחים פרופ' יונה ונתן קרוננברג, זאב שיינוולד ופנחס שובל, וכן בר–און ישראל. במפגש נדונו מספר נושאים, ביניהם: שיתוף פעולה וחיפוש חומרים למוזיאון ול**"דפי בילגוריי"** בתוך אתר ארגון יוצאי זמושץ' וכן הצטרפות למסע שורשים לפולין שמארגן ארגון יוצאי זמושץ'. אם יש ברשותכם תמונות, מכתבים, מסמכים וכד' נשמח לקבל עותקים .

אנשי קשר:

ישראל בר–און טל. 03-7316052 baron-i@zahav.net.il
רבקה ניב טל. 03-6967589 rivka783@zahav.net.il

„ZAMOSZCZER SZTYME" | Należność pocztowa opłacona ryczałtem. | Nr 10 | ערשטער יאָרגאַנג. | פרייַיטיק 20 גראָשן.

זאַמאָשטשער שטימע

צווייַ־וועכנטליכער געזעלשאַפטליכער אָרגאַן.

אַדרעס פאַר בריוו: „Zamoszczer Sztyme" Zamość, Skrz. poczt 72
די רעדאַקציע איז אָפן טאָגלעך פון 2—4 אויף ווענדן.

אַדרעס פאַר געלט: M. Zylbersztajn, Zamość ul. Reósiesna Nr. 18.

אַבאָנאַמענט־פּרייז: אין לאַנד: 1 זלאָטע 3 חדשים. אין אויסלאַנד: 25 פּענס 3 חדשים.

אַנאָנסן־פּרייז: א פּאָרט פּענס פאַרן פּעקס פון נאָרשון נאָכן טעקסט פון נאָרשון. געשיידענע נאָטיצן פאַרן חתונהס און חתונהס—3 זלאָטע. פאַרן אינהאַלט פון אַנאָנסן אין בריוו איז די רעדאַקציע ניט פאַראַנטוואָרטלעך.

Zamość, Piątek 31-go sierpnia 1928 זאַמאָשטש, פרייַטיק דעם 31־טן אויגוסט

דרישת שלום מארץ ישראל

מכתבו של יליד זמושץ'

כיוון שאני מטייל עכשיו ברחבי הארץ, אזי באפשרותי למלא את בקשתכם ולדווח לכם על יוצאי זמושץ' איתם נפגשתי בעת הטיול. ברחובות נפגשתי עם **אריה וגנר**. מאז עלייתו ארצה, בניגוד לפועלים אחרים, לא היה מובטל ולא טעם את טעמו המר של ה"סיוע", כיום הוא פועל חקלאי מומחה (ביטוי ממקור היידי של המכתב) וכמובן שמשתכר לא רע. הוא נראה די טוב, לגמרי נקלט בארץ, בשום אופן לא הייתם מזהים אותו אילו פגשתם אותו; כמה שנות עבודה לגמרי שינו אותו. גם משפחת **גליבטר**, המורכבת משני אחים ואחות, שנישאה לאחרונה, עובדים ביחד וכל הזמן בעבודה... את **סובול** לא ראיתי, גם הוא היה בעבודה ולא היה לי זמן לפגוש אותו, כי הייתי ברחובות חמש שעות בלבד... ראיתי גם את החברים **דלחר, ברוך, אוברפרשט, ליכטנברג, אמר**, הם כולם בסדר. לפני שיצאתי מתל אביב ראיתי גם את **רייכמן**. כולם שואלים, מדוע הם לא מקבלים את הגליונות של "זאמאשטשער צייטונג", הם כולם רוצים היו לדעת על המתרחש בביתם הישן. שמעתי שמנחם מגיע ארצה. היינו רוצים כבר לראותו, כדי לקבל דרישת שלום מכם, מזמושץ'.

בברכה, חברכם בן־שלום

אנדרטה לזכר הנופלים בתל־חי

ההסתדרות הכללית של העובדים העברים בא"י הכריזה על מבצע התרמה להקמת אנדרטה לזכרם של הנופלים בתל־חי. בפולין "אומץ המבצע" ע"י "**דרור**" (פרייהייט). בזמושץ' החליט סניף ה"דרור" המקומי לקחת על עצמו איסוף כספים למטרה זו. הציבור המתקדם בזמושץ' ידון בחשיבות המבצע ויעזור בהנחת לבנים למצבה לזכרם של הנופלים הגבורים שמתו על הגנת כבוד העם היהודי.

מס מחזור מרושש את הסוחרים היהודים

מעולם לא נעשה עוול לסוחר היהודי בזמושץ', כמו שנעשה לו השנה – כשהגדילו את מס המחזור. לרבים מהסוחרים, קטנים כגדולים, נשקפת סכנת "העלמות", כי המס הוגדל מ־4–8 אלפי זלוטי, בשנה שעברה, ל־ 32–20 אלף זלוטי השנה.

ב־13 במאי נערכה באולם ארגון הסוחרים אסיפה כללית של סוחרי העיר שדנה בגזירה. מר **אלי אפשטיין** נבחר כיושב ראש האסיפה. האדונים **וקס, קיזמן** ואחרים דיברו על מצבם העגום של הסוחרים. ההתאחדות המקומית שלחה משלחת לוורשה ובה הסוחרים:

נ. אדלברג, מ. קיזמן, ד. זגן, ש. טישברג, מ. אדלסברג.

וכעת, ממתינים הסוחרים בזמושץ', כמו כל הסוחרים בפולין, לשומה החדשה – האם יקטינו או שמא יוציאו לפועל ההחלטה..

דרך אגב, סיפר אחד הנואמים כי באסיפת הסוחרים הפולניים מחו הפולנים נגד המיסוי **תנמזך מדי** שהוטל על הסוחרים היהודים...

שונו שמותיהם של רחובות

סוף סוף אישר הוויאוודסטבו (הנהלה המחוז) את ההחלטה של מועצת העיר לשנות את שמותיהם של כמה רחובות בעירנו. כך, למשל רח' בוז'ניצ'ה יקרא כעת רח' **י.ל.פרץ**. רח' היהודים – הפך לרחוב **זמנהוף** וכו'...

פאריז און זאמאשטש!

גברים ונשים הרוצים להיראות אלגנטיים, נאים ואסתטיים, שרוצים בתספורת מודרנית ביותר - כמו בפריז, לונדון, ברלין וברחבי העולם כולו

אז, בואו למספרה של

מאיטק שביצער

ברח' בזיליאנסקה

ארגון "טוז"–ארגון לשמירת הבריאות בזמושץ'

מלאו כבר כמעט 18 חודשים מאז הווסדו של ארגון "טוז" בעירנו. במשך כל 18 החדשים האלה עסק הארגון הזה בפעילות בקרב תלמידי בית–ספר והגיע להישגים משמעותיים. אלפי ילדים נבדקו וקבלו טיפול היגייני (אמבטיות, טיפול בגרדת וכו'...). פעילותו של "טוז" זיכה את הארגון באהדה רבה בקרב הציבור היהודי בזמושץ'. כמו כן הקים הארגון פנימייה בה מצאו את ביתם עשרות ילדים ממשפחות עניות. יחד עם זה מתרחב היקף הפעילות של "טוז", הקיץ, הרי מתקרב ויש להוציא את הילדים ממשפחות עניות אל השמש, אל האור ואל האוויר הצח. יש הכרח להקים קייטנה לילדים האלה גם בעיר החדשה.

אך יש לציין בצער רב, שהציבור היהודי בזמושץ' לא מפגין הבנה יתרה לפעילות המסורה של "טוז" . לכן אנו פונים בקריאה: חזקו את הארגון הדואג לבריאותכם וסייעו לו!

הנהלת הסניף המקומי של "טוז" .

ויכוחים בהסתדרות הפקידים

אסיפה כללית לא מן המניין של הסתדרות הפקידים בענף המסחר, התקיימה באולם הארגון. באסיפה דנו בעניינו של חבר הסתדרות הפקידים **יחזקאל ציטרין**, שהורחק מהארגון על ידי משפט חברים לשלושה חודשים בגין בגידה בארגון המקצועי. באסיפה התפתח רב–שיח בו השתתפו הח' **לוינזון, מיטלפונקט, הרשנזון, זילברשטיין, לסטיקזון** ואחרים. התקבלה הצעה להעביר את הענין לבית דין לחברים. לבית דין זה נבחרו החברים **ישראל זיצר, מנדל זילברשטיין, דוד לוינזון, מוטל לסטיקזון ואהרון גולדשטיין.**

זול ואמין!
במזומן ובתשלומים!
אצלי - כפירמה ותיקה וידועה
קיימים משנת 1892
ניתן להשיג מבחר גדול של:
זהב, כסף, יהלומים, אבני חן
במחירים זולים
בבבוד י. מ. כהן

אסתר ליכטנבערג זמושץ'

דוד לדנר דולקבקה

נשואים

זמושץ 7.6.28

משחק לא תרבותי

בשבת, נערכה אסיפה מיוחדת של מועדון השח. יו"ר המועדון, מר **טמפלדינר** פתח את האסיפה. אחרי ויכוח קצר בענין זכותם של כמה חברי המועדון להצביע, נבחר מר **שמואל שמרגד** ליו"ר האסיפה. הוא הסביר, ששלושים ואחד חברי המועדון כתבו מכתב, בו הצביעו על אי סדרים בניהול המועדון על ידי ההנהלה. האשמות דומות השמיעו באסיפה חברי מועדון **אורנשטיין, שפורר, שפיזאייזן** ואחרים. חברי המועדון **מרקפלד, אקרמן, טמפלדינר** יצאו להגנתה של ההנהלה.

התפתח ויכוח חריף כאשר שני הצדדים השמיעו קריאות ביניים תוך כדי שימוש בביטויים לא כל כך סימפטיים, המעידים על רמת החינוך הציבורי הנמוכה של חברי המועדון. האסיפה הצביעה אי אמון בהנהלה הנוכחית. נערכו בחירות חשאיות להנהלה חדשה ולוועדת הביקורת של המועדון. להנהלה החדשה נבחרו החברים **שמואל שמרגד, משה מרקפלד, מכל צוקר, יעקב שפורר וברוך אקרמן**. לועדת הביקורת נבחרו **משה שלאם, אלי ווינטראוב ויצחק זינגרמן**.

הרסו והחריבו בתים בעיר החדשה

האוכלוסיה העניה בעיר החדשה חיה גם ככה בתנאים קשים ברחובותיה הקטנים. מצוקה ודוחק, עוני ורעב שולטים שם. אך ביום בהיר אחד הגיעו לשם אנשי השלטון המקומי, תלשו את הגגות וממש הפילו את בתיהם של העניים ביותר בזמושץ'. כך עשו גם עם בתיהם של **אנשל שצקמר, גצל שצקמר, הרש קליינר, יואל שקלר, ביילה קרמר, וח' פפייר.**

שואלים אנו את אבות העיר: כיצד יכולתם לעשות דבר שכזה בלי לדאוג קודם לעשרות נפשות שנשארו ללא קורת גג ?

בקורת חריפה באסיפת מעבדי עורות

ביום שישי, 5 במאי השנה התקיימה האסיפה הכללית של מעבדי עורות. האסיפה שמעה את הדו"ח של ח' בער שאמר בין היתר כי בגלל הפעילות הפוליטית, כגון בחירות לסיים וכו... לא ביצעה ההנהלה שום פעולה וגם לא ניצלה את העונה שלפני פסח, כדי לארגן מאבק להעלאת השכר.

ברב–שיח ביקשו לדבר הח' **פוקס ואלבוים**, שציינו את המצב החמור של הארגון מבחינה כלכלית וארגונית גם יחד. האסיפה מתחה ביקורת חריפה על התנהגותו של ח' **בנימין גרינברג** שנתן את ידו לסילוקו של חבר מהארגון ללא ידיעתה של הנהלת הארגון. על מנת "להכשיר" את הנהלת הארגון רצו חבריה לבחור בחבר **פוקס** מ"פועלי ציון", אך הוא סירב להתמנות לחבר ההנהלה.

אסיפה כללית של קמעונאים

ביום שני, 30 באפריל, התקיימה בעיר החדשה האסיפה כללית של קמעונאים. **א' הרש צווירן** נבחר כיושב ראש הישיבה והאדונים **זילברברג, פלוג ורייזמן** נבחרו כסגני היושב ראש.

מר **שמחה צווירן** מסר דו"ח על קופת הארגון וציין שלחברי הארגון אין מושג על הפעילות הארגונית למרות שקמעונאים מהווים כיום קבוצה שסובלת יותר מכל קבוצה חברתית אחרת מעוול.

מר **זיצר** הדגיש בדבריו את תפקידם של קמעונאים בתקופה זו, והגיע למסקנה שיש להתארגן כדי להלחם בהטלת המיסים הכבדים על ידי הממשלה.

מן הסביבה

ה.ל. בריקס ש.ע. גורטלר

איזביצה

לא מכבר נוסד אצלנו ארגון "החלוץ" ובו כ־20 חברים. הארגון עוסק בפעילות תרבותית בקרב הנוער. לאחרונה ערכנו משפט ספרותי ל**אוריאל אקוסטה**, בו השתתפו החברים **מורגנשטרן וצוקר** מזמושץ'. יש לציין, שהציונים הכללים שלנו לא רק סרבו להשאיל את הספר מהספרייה שלהם, אלא השתדלו גם שחבריהם לא יבואו למשפט.

בילגוריי

לפני שנה פנתה קהילתנו הקדושה בעלת רוב אורתודוקסי לבני עירנו באמריקה, בבקשה שיעזרו להקים בעיר מועדון. יוצאי בילגוריי באמריקה העבירו למטרה זו 700 זלוטי. אנשי מזרחי, שנחשבים למתקדמים יותר, הקימו אף הם, מועדון משלהם עם מגן דוד.

אז הלכו האורתודוקסים ל"פריץ" והשתדלו שהמועדון השני ייסגר.

טישוביץ

רשת הבנקים הקואופרטיבים הינה תוצר של זמננו. הבנקים האלה מיועדים לספק את צרכי האשראי של האוכלוסיה היהודית העניה. אז איך זה קרה שעל התנועה העממית השתלטו אלמנטים אנטי עממיים? כדי שבעל מלאכה או סוחר זעיר יוכל לקבל הלוואה בסך 200 זלוטי עליו לעבור שבעה מדורי גיהנום.

קרסנוברוד

לפני כשנה וחצי, אנו הצעירים מקרסנוברוד יסדנו את המוסד "לינת צדק", הגיש, באופן חלקי לפחות, עזרה לחולים עניים. למרות כל הקשיים וההפרעות הצלחנו במשך שמונה חודשים לגייס 1,100 זלוטי. אך "פרנסי העיר" שלנו, שרגילים במשך שנה להשתבח בהישגיהם (כאשר הם, למעשה, לא עושים כלום) לא יכלו להשלים עם העובדה, שהצעירים מבצעים עבודה אנושית כל כך. אז הם החלו לצעוק, שהמצווה אינה שייכת לאפיקורסים האלה, בפרט כאשר אישתו של אחד מהם מתהלכת עם שיער קצוץ "על הגרסון"... וכאשר הבאנו רופא למוסד והיו חסרים לנו 150 זלוטי, אמרו לנו אנשי הקהילה, כאשר ביקשנו עזרה, שלא נקבל כל סיוע עד אשר לא נמסור את המוסד לידי "פני" העיר שלנו. עכשיו, כעבור 9 חודשים, כאשר המוסד "לינת צדק" שינה את שמו ל"ביקור חולים" וכאשר הרופא שהבאנו עזב את המוסד, שואלים אנו את האדונים **שמואל גורטלר, דוד איילבוים, מרדכי גורטלר, משה כץ, אלי רינד** ואת רבה של קרסנוברוד: מה עשיתם למען האוכלוסייה העניה והחולה אחרי שהשתלטתם על המוסד?

תערוכה של תעשיית־בית

באולם העיריה של זמושץ' נפתחה תערוכה של בעלי המלאכה יהודיים. ביום סגירת התערוכה הוענקו תעודות הוקרה, בין היתר, לבעלי מלאכה היהודים האלה:

מר **ביריש פוטר** קיבל תעודת הוקרה על המצאת חלקי חילוף מיוחדים למכונות; השותפים **ספודק–זיס** קיבלו כתב הוקרה על עבודות פחחות; הסנדלר מר **יעקב גוטהייט** קיבל כתב הוקרה על ייצור זוג מגפיים וזוג נעליים; גברת **פשה שפס** על הדוגמא שלה ומר **יהושע פוקס** על מעיל הקיץ שתפר.

התערוכה עוררה התעניינות רבה.

משתתפים בצערכם העמוק ומביעים את יגוננו
למשפחת לדרקרמר
על מותה הפתאומי של אמכם הבלתי נשכחת.
קבלו נא את תנחומינו הנאמנים והשתתפותנו בצערכם
הרמן אלבוים ורעיתו **שלמה לקס** **עקיבא ארווייס**